

Цетиње, 29. фебруара

Политички догађаји у Угарској развили су се брже него се мислило. Један за другим почели су се суштвати и гомилати. Изродило се сукоб, угарска влада поднијела оставку, та је оставка уважена, сједнице сабора су одложене, па се сад ради на образовању нове владе.

До пада угарске владе дошло је услед тога што је избио сукоб између ње и аустријске владе. Сукоб је изазвао предлог о реформама војске. Из Беча се радило да се одржи јединство војске и да се повећа број војних обвезника. У Угарској томе су били противни у толико што нијесу имали ништа противу броја рекрута, али су тражили мађарску команду у угарским пуковима. Разумије се, за овај захтјев у Бечу нијесу хтјели ни да чују. Због тога су опозиционе странке у угарском сабору спрјечавале да се предлог о реформи војске претреса. Да би та борба противу војних рефорама била успјешнија и да би у народу нашла одзива, опозиција је покренула и питање о општем и једнаком праву гласа. И тако војне реформе, и крај свега настојавања угарске владе, нијесу могле кроз сабор да продру.

Да би опозицију поцијенао и онемогућио рад у сабору, председник угарске владе гроф Куен Хедервари учинио је на своју руку нешто што је у Аустрији изазвало буру негодовања. Једном дијелу опозиције, Кошутуовој странци, обећао је, да ће имати ништа противу тога, да се владару не да право да позива накнадно резерву кад хоће. Томе обећању војни кругови у Аустрији су били противни, пошто су добили увјерење, да је за сада најбоље да се пројектоване војне реформе и не изводе, него да се то провизорно уреди. И тако је дошло до сукоба између угарске и аустријске владе. Како је и сам владар стао на страну аустријске владе и изјавио, да је најбоље да се војне реформе сада и не изводе, него да се провизорно то питање ријеша, угарска влада поднијела је оставку.

И тако је у Угарској опет настала министарска криза. Како ће се из ове кризе изаћи, у напријед је тешко рећи. Не зна се ни ко ће нову владу предузети, нити како је предузети. Толико се зна само, да ће влада бити повјерена не ономе који ће бити израз већине угарског сабора, него ономе ко је у вољи Беча и ко ће радити онако како му се из Беча заповиједа.

Пад Куена Хедерварија изазвао је силну сензацију у Угарској. Нарочито се народности његовом паду радују, јер очекују, да ће на политичком обзору у Угарској настати ново доба, да ће доћи до

новог груписања политичких странака у Угарској. Зато се као поуздано држи, да ће доћи до распушта сабора и нових избора, што није баш тако сигурно, јер врло лако може доћи до тога да се и ова криза ријеша на велико изнећење.

Његов пад изазвао је велику радост и у Хрватској и Славонији, гдје владају абнормалне прилике услед сукоба народа и новог бана, кога је народу Куен наметнуо. Куен је тамо и иначе омрзнута личност и та омрза датира још из времена његовог бановања у Хрватској.

Та је радост њихова већа што се надају, да ће његов пад изазвати и пад његовог експонента бана Цуваја, те да ће с промјеном владе у Угарској доћи и промјена у Бановини.

Али није само то. Пад угарске владе, како многи држе, врло лако може да изазове и пад аустријске владе, о чему се већ почело да пише.

Најзначајније је у свему овоме питање о томе хоће ли се промјеном владе у Угарској поћи на боље или ће се наставити у започетом правцу, јер ће у овом другом случају, од чега највећа бојаза пријети, бити сасвијем споредно питање о личности, јер оно што је радио Куен, нити ће се и други који ће радити. На тај начин ова промјена не би ништа донијела, а најмање оно што многи очекују. А не би била никако искључена могућност, да Куен и на даље остане.

Цетиње, 29. фебруара

Из Кристијаније јављају да је Норвешанин Амундсен открио јужни стожер. Исто тако се јавља да је јужни стожер открио и ванетан Скот.

Као што из Пеште јављају, др Лукач има највише гласа да образује нови угарски кабинет.

Велики штрајк рудара у Енглеској још једнако траје и нема ни назнаке да ће доћи до споразума.

У немачком парламенту је опет вршен избор председништва, те овом приликом ни један социјалиста није изабран и ако су они најјача странка. За председника је изабран Кемпф, члан напредне странке, а за потпредседника национални либерал Шане и Напредњак Дове.

Овајек дана био је у Петрограду велики скуп руских националиста, са кога је послан поздрав цару и удовици Столициној.

Неуставно стање у Хрватској

— Интерпелација о Хрватској у бечком парламенту —

Тешке политичке прилике, у којима се Хрватска и Славонија налазе, навела је далматинске посланике у аустријском парламенту да поднесу у име хрватско-словеначког клуба интерпелацију о неуставном животу у Хрватској. У тој интерпелацији они, између осталог, велу: »Углед монархије захтијева, да сви познати фактори приступе ријешњу несносних односа у Хрватској и Славонији...»

Сада су прилике у Хрватској такве, да треба да напусти окрет. Бан хрватски је већ десетке година од угарске владе зависан намјештеник,

који може вод својих господара у Будимпешти само онда рачунати на признање, ако запостављањем закона и права најсуровијим средствима проводи његово мађарске владе. Чим се који бан усуди изјавити, да права и закони приједо и за Хрватску и Славонију, мора бјегати са банске стожнице.

Како слезе може бити та суровост, показује гужна повијест веленајшничких парница од г. 1871., 1885., 1908. и 1909. Сва сила самовољних чина и преврата устала од стране мађарске владе и њених намјештеника у Хрватској објашњају пут, којим иде мађарски шовинизам, да учини хрватски народ својим поданичником. Ова самовоља још се повећава, ако је могуће са недавно изабраним баном за Хрватску, Чињеница, о којој се ради, је позната. Ми упозоримо само на то, да се сабор, који има полаз закона виђати најмање три мјесеца у години, сазиваће већ 6 година само за то, да буде одмах распуштен или одгођен. Спомињемо, да се не довољављају одржавати скупуштине, па којима би се расправљало о политичким приликама; питања се гужа непрестаним запленама и одушевима колпортаже, народни заступници башају се у тамнице, начелници се суспендирају, свака политичка слобода уништена је на најсуровији начин. Садашњи бан има још образа, да се позиваје у свом раду на закон. Уставни живот у Хрватској и Славонији је мртав. Умјесто неге влада диктатура, како би се дала протумачити само код најјармљивијег народа по побједитеља. Може ли се што поменити нечовјечијег него је могућност, да се за уздржавање протузаконитих односа у Хрватској мора работити заједнички војни. Ми упозоримо на оно што, да би односи са Угарском има да темељ уставног владање у обим државима. Је ли његова претварањем, министар-председник волап посветити пажњу највише односајима у Хрватској, те употребити сва средства, која му стоје на располагању, да се успостави уставни живот у Хрватској.

По листовима

Босна и Далмација

«Босанска Кореспонденција» доноси један чланак из вера председника аустријског парламента др Силвестера. Силвестер вели у том чланку, да је он увијек био за то, да се подиже и напредује аустријски југ, јер у томе он види главни задатак здраве привредне политике. Он с тога поздравља чињеницу, да запимање за Далмацију хвата и у Аустрији и у иностранству све дубље корјена. Пошто је сада и Босна и Херцеговина припојна државној заједници, чини се да би било логично да се оне двије провинције развију у привредно залеђе Далмације. Главна је сврха та, да се прометни путеви на мору колико могуће прошире, да се сплетска лука према томе развије и да се што прије проведе железничка веза са Аустријом. Силвет мора да постале широка врата за балканску трговину, одакле ће се трговачки промет аутоматички пренијети на Босну. Др Силвестер очекује, да ће министру Билниокому успјети да проведе привредну заједницу Босне са Далмацијом.

Велесиле и предлог Енглеске

„Kölnische Zeitung“ прила из Берлина: Према једној бечкој вијести, енглеска је влада предузела иницијативу за заједнички корак велесиле ради ограничења активности талијанске морнарице на азијској и европској обали, а иста вијест додаје да су Немачка и Аустро-Угарска овај предлог одбиле, јер хоће да се држе строге неутралности.

Ова вијест у овој форми могла би проузроковати криво схваћање, јер према тој изјави, да су државе тројне ентенте потпуно споразумне, у којем се облику имају предузети кораци код талијанске владе, а само Немачка и Аустро-Угарска да у томе нијесу сложне. Ова вијест, која је најјерне или ненајјерне пуштена у свијет, не одговара истини.

Немачка и Аустро-Угарска хоће да истаје своју политику строге неутралности, а сигурно је, да ни Француска неће да пристаје на енглески предлог, јер неће да се удаљије у ливање талијанских планова, ни да Турку изазива корацима, који би значајни повреду неутралности.

Аустријски парламент

Прошлог уторника се састао аустријски парламент у Бечу. О томе сасвијем и раду, који очекује парламент, врло је интересантно чути шта пише аустријски листови. Ваља знати, да важни послови ишчекују аустријски парламент, који се у уторак опет састао. Три се велика задатка имају ријешити: буџет, војна реформа и порезна реформа. Код буџета ће највећу брину задати питање о талијанском правном факултету. Многе веће тешкоће међутим стоје на путу ријешњу војне и порезне реформе. Годе се још придружила комисиција с Угарском. Најтежа је тачка порезна реформа. За аустријски парламент овако настају тешка, неугодна времена. Председник др Силвестер састао се у уторак с шефовима парламентарних странака у сврху да се устави ради програм за предскурићу сесију.

Парламент је радио с напетом у последњој сесии, па се хоће да се сада прихвати позитивног и успјешног рада. Неуслађене, што су за последње сесије постојале још у свој жести, од тада су се по мишљењу аустријских листов ублажиле: ни најозбиљнији посматрач не може порећи, да су се у Прагу побољшали односи међу народним странама, а у Јанову је на домаку компромис између Пољака и Русија у питању изборног права.

То су чињенице које уздијају аустријским листовима раду у миран, успјешан и плодосан ток рада у парламенту. Сесија парламента, која је почела, биће једна од најважнијих: од како Аустрија има устав, веле аустријски листови, али заборављају, да се све оне паде могу врло лако да изјави, јер влада у њему нема још већине а тек не може се очекивати да без ње може радити, у толико прије што се већ сад говори да ће влада ускоро да одступи.

Ко зна шта све још може снаћи и парламент и владу у ној!

Мисли

Ако те мрзе, не значи да те и не цијене; за подцијенивање је само онај кога сажаљевају.

Свијет је онакав како га гледаш: бијелима биједан, празнина празан, засићенима одвратан.

Ако хоћеш да поправиш свијет, подижи људе.

На лицу не упишу ни изблиза ријечи колико поступаш родитеља.

Чувај се да не падеш, а кад си пао, брзо ће те прегазити свијет.

Јели то српски и патриотски?

— Избор рашко-призренског митрополита —

Солун, 25. фебруара

Једна ме врло деликатна ствар нагје-рује да Вам се јавим и одговорим у опште свима српским листовима, који су писали поводом избора за митрополита рашко-призренског, г. Гаврила Дожића. У једно да вам тачно одговорим на шта смјера њихово писање, онолико раздражљиви тон писања и ко протестује против избора.

Лист „Вардар“, као што изгледа, забрављено је шта је и шта му је дужност, нарочито поводом писања о избору г. Дожића за митрополита. Он сасвијем дрским тоном каже, он њега неће и не смије примити, он га се одриче, он му је намегнут, изврћањем „са стране“, па чак ту и неку велику силу уплиће, која је „тој страни помогла да успије, и да је та сила највећи непријатељ српског народа, која се у ту ствар умешала и г. Дожића изабрала, наравно да ископа гроб српском народу“.

Мислим да није наметно било толико се дрзнута да се и око гласила отоман-

ских Srba vodi polemika oko prvjenstva i hegemonije dviju srpskih kraljevina. On je samo „sa strane“ riječima izrekao i nehotice to, pošto se nije lijepo izjasnio nego je samo „sa strane“ riječju htio to reći, onda bi mu mislim časnije bilo reći iskreno nego da to i kaže i omet kako prikrije. Ali ako je tako mislio i u navučenim rukavcima se pojavio, on je onda imao namjeru da svoj narod vara. Jedno mu govori a drugo mu misli. Dakle trebao je skinuti sa svim rukavice i otvoreno mu kazati, ako je u ostalom šta i imao, osim tendencije i varanja.

Poštenji se ljudi odlikuju svojom otvorenosti i istinom, pa makar ona bila protiv i njih samih; to im pričinjava čast poštovanja, a i dužnost im je da otvoreno i pravo govore.

Žalostno je da „Vardar“ baš misli na neku hegemoniju i rivalstvo, nijepažnju i svoj narod u partije, protiv jednog istog naroda živjeća u dvije slobodne kraljevine. Srpskom narodu nijesu potrebni otoliki razumljivosti i xvališne koji pod maskom mantije misle da dobiću vlast. Najveći ljudi, radiše, patriote, to su oni što se ne hvale i ne razmeću. Na žalost oni samo što ne vичу: тражите нас, ми ћемо ово, ми ћемо оно урадити, само кад ми дођемо на власт, све ће drukčije бити. Дали је то тако? То сведочи немала истина, онолике би једе, убиства, палевине, отимачине и најгрознија звијерства, учињена све заслугом приврженика радикалских. Њиховом извештаченом љубављу према народу српском, њиховим непољитичком, политичком њихових савјетодаваца дочекали смо данас, да ниједна нација није гинше срадала и срада од отровног пожа, и дуге мартинке крволочних, дивљих Арнауца и подмуклошћу свирепих Бошњака. Да и не спомињем бугарска и грчка насиља.

Srpski narod u Turskoj ne poznaje г. Дожића, зато сам за њега ништа и не говорим. На шта значе онолики протести, ту су факта, он га презире, „и он га неће“, рећи ћете на то. Не, господо око „Vardara“, српски народ не протестује; то протестује једна клика љубимаца радикалске партије, на челу с часним оцем г. Богданом Раденковићем, несудњеним митрополитом. То и они сами знају, а drukčije ако кажу, они сами себе varaју. Јест varaју, јер протести не потичу из антипатије према г. Дожићу; оне потичу због рђавог и лажног представљеног г. Дожића. Телеграми лете на све стране, у којима грме и пријете народу, заповиједајући му, преко својих намјесника, да протестују. Та за Бога то је требао сам народ учинити, т. ј. требали су оставити да народ сам протестује или одобри, па би се последице питали протестује ли народ или не. Јесте, али наш народ није сав школован, то јест мало их је што су видели нешто школе, па наравно ни о чему и не зна, рећи ћете. Ми смо позвани да га о том обавијестимо, а ако треба и предоставимо, као интелигентнији и образованији. Тако је, тако и треба да је, али је требало нашем народу тачну слику г. Дожића, т. ј. представити га вјерно, а не као што су они то урадили. Господо око „Vardara“, ја вам спешно велим да је г. Дожић добар Србин патриота, да није ништа ништа, којим сте га именом ви тако дрско назвали.

ПОДЛИСТАК

ЊЕНА СТРАСТ

Guy de Maupassant

Море брине старо и мирно и на обали пристицатица у Анжу шетале много свијета, поемајући ордоне, који су узлазили у пријеташавице, лежи трохораци, парни са перјаницом је азак, други мали, вољени репортером, чије катере, управљене и пењу, изгледаху као олујско трно.

Бродови жургаху један за другим на ушћу шпана, које је често гурало ова људовица, које стезаху, заклаху, фицуху, пабањујући шару као заклаху и фиц.

По ветру, пријатној свијетом, шетали су два млада официра.

На једном један од њих, — онај што бреше већи, — под Авривел стече руку свога друга Жана Ренолда, и тихо рече: — Хај, ево господо Поенсо! Гледај добро, уверавам те да гледа у тебе!

К њима у суверет долазила је једна госпоња, под руку са својим мужем богатим трговцем оружја. Била је то жена око 40 година, још врло лијепа, мало пуна, али није свјежа. Међу пријатељима бреше позната под именом: „Богиница“. Било је замах због њеног поносног хода и великих пршћу оштра, па илемитом лици. Била је беспријеторна, и никад никада сумња не догаде њен живот. Умчали су је

Кандидат г. Раденковић толико је познат српском народу, колико и г. Дожић, јер њих ни једног није српски народ кандидовао. Кандидовали су их други оборици, па српском отоманском народу није необично, него му је чак и једнако право био г. Раденковић или г. Дожић. Господин Дожић истина тек ће сад ући у активност; према томе не можемо му оспорити никакву неспособност, напротив можемо се од њега више надати, него од г. Раденковића, јер је од њега школованији, па нам због тога више и обећава. Г. Нићифор бивши рашко-призренски митрополит био је човек од дјела, и поред тога прави аиђео утјешитељ своје народу у Турској; њега ми оплакујемо и не можемо га прежалити, нарочито и због тог је морао пасти као жртва Ђефа неколико радикала. Он није могао више радити и остати на владичанској столица, а да остане поштен. Ако је хтио остати и даље и задржати столицу, он се морао прво поклонити г. Пашићу и његовим агентима, па онда — наравно по упуству — радити на „интересима“ Отоманских Срба рашко-призренске епархије.

Кажете, српски народ има одлучујући глас у свим питањима која се њега тичу, а да никоја сила нема права да се мијеша у његове послове. То је све тачно, ми смо највише заинтересовани, па смо требали то сами и решавати. Али дали је тако, господо? Зар нијесте ви сами дозволили да се интересира с друге стране у погледу г. Нићифора? Зар нијесте ви сами погазили горње ријечи, дозволивши да му се уважи оставка, за шта су наређивали радикали из Србије, пријегли и најзад оборили једног љубимаца народног, великог патриота, чак и може да најнаменитијег међу патриотима, које имамо и кде смо имали. Ви око „Vardara“ не само да сте то дозволили, него сте били и сријено оруђе других, једва дочекавши једном да поднесе оставку, у осталом преко вас је — а само због вас — и изнуђена. Најзад сте изнуђили сви срећни: ево вреднијег, живог г. Раденковића, биће масних мјеста, он је најодежнији за нас и наш рачун. Каква илудизија! Да они исти људи, који су тек кроз зубе изговорили неколико ријечи, приликом избора за сенатора г. Темостокла Поповића, Грка, Бугарина, Италијана, тог човека, који је све био осим Србин, прегурајући се час у Грца, час у Бугара, Влаха, и шта не... Тога су човека пријетили за заступника свих отоманских Срба, према још не познаје лијепо ни српски, за тог човека се тек у неколико рекло да није достојан нас, према да је српски народ имао свога достојан кандидата (г. Филипа Ђурковића). Ми смо сви били за њега, чак и они око „Vardara“ — док српски народ и не познаје г. Темостокла — ни он њега познаје. — Сад и тај човек каже да г. Дожића неће српски народ, па ни он га неће признати за митрополита, а смием ли питати вас, г. сенаторе, кога ви представљае, кад нијесте народни изабраник, него г. Гавриловића, Ненадовића и др. а само ви знате и зашто су вас кандидовали и изабрали? Смием ли вас питати да ли вас хоће српски народ да прими? Ви врло лијепо знате да ни једна гласова немате из народа за се, и ви се омет усуђујете протестовати у име нас, народа. Не г. Темостокле, вас ми не познајемо и према томе вази протест и не важи.

Говорио је: — Побједник у први мах постао би последи мјесец дана побјеђени, за тим би гршио музе, речима 6 мјесеци, онда прекид: етене, сузе и огорчење напуштене жене. Не!

И он преста да сријета г. Бу Поенсо. Но једно вече нађе се случајно за столом поред ње, на једном ручку. Обрњао је неистрпано, на својој кожи, у оку, па чак и у души поглед своје сусјетке; и случајно њихове се руке додириваху и своје и нехотице стезаху. То бреше почетак.

Виђао је чешиће и против своје воље. Обрњао је да је вољен, и бреше обухет њеном вртом сусјетке, због силне љубави ове жене. Он се пусти, да га обожавала, постаде и сам талатан према њој, падајући се да ће све на томе и остати.

Али му она једног дана зачеза састанак, — да би се видјели и слободно говорили, — рече:

Она дође усхићена, срећна и своје бенјевине; паде му у загрљај, и он би принуђен да постаје њен љубавник.

То је трајало 6 месеца. Она га је већма необуздано љубављу; љубављу, која ништа више није знала, до да воли. Дала му је све, своје тијело, своју душу, свој добар глас, своје поклоње, своју срећу; све је то бацила у овој пламени свога срца, као што се на жртвеник бајају све мисле и драгоцијне ствари.

Он је већ бреше сит, и азатио је јако, ту своју, тако лаку побједу. Кад би му она говорила: — Ја сам ти све дала, што још хоћеш?

жалосно што они мисле да је народ српски сав с њима — то јест једне воли, друге мрзи. Кад тако мисле, онда значи да они не познају свој народ и његове жеље. Да их по њему запитамо а зашто мрзите идеал народни? Они ће са подсмјехом на то одговорити, не знајући ни сами шта ће — „па за Бога мрзе их и они у Биограду“. А због чега их они тако мрзе? На то неће имати одговора, јер би истина одмах изишла на сриједу. Њима не да мира слава сиедог владара, ког наш народ готово обожава и у њега се много пада.

Али нећу више да дуљим, нећу више да пишем о њиховим прљавим дјелима, само молим господо око „Vardara“ па и других српских листова (који су писали о овој ствари) да воде рачуна и о нама, иначе могу залезати и изгубити свако поверење народно. Народ г. Гаврила Дожића поштује, он ће га дочекати како заслужује, јер је г. Дожић прије свега добар Србин, прави патриота, али, на жалост неке клике, није партизан...

— Нагнало ме је да ово пишем свом народу чисто моје патриотско осјећање. Зато вас молим најучтивије да ово слугампате у вашем листу.

Родољуб

из Новопазарског Санџака

Политичке вијести

Швајцарци за мир

Иницијативом неколико швајцарских посланика, у Берну је образован комитет, који влада поради код влада свих држава, да се обустави рат између Италије и Турске. Штампано је 20.000 формулара, и то је растурено у свима дијеловима свијета.

У исто вријеме допијета је петиција која гласи:

„Да би се учиниво крај талијанско-турском рату; да би се установио мир у Триполитанији, потписани, дубоко дирнути дугим и крвавим непријатељством између Италије и Турске, неспречава сваке врте, које су избиле и могу још већа избити, траже од обавијете заваћене владе, да што прије прекину непријатељство и закључе дуги и за обје стране равноправни мир. Потписани позивају даље и остале државе да учине са своје стране што могу, да би се успоставио интернационални мир, који би био савласан одредбама хашкег уговора од 1899. и 1907. године.“

Одлагање војних рефорама

Неколико политичара нагађају, да аустријски врховни војни управник не иде за тим, да се војне реформе провизиорно одложе него да се сасвијетски екипу едентног реда, Ратно министарство шине хоће да садашњи приједлог повеће, а понови ене броја регрута да се провизиорно дозволи. Све се то захтијева ради одбоса у Угарској. У том случају захтијевање стране у царевином вијећу? Комитетат регрута да се повине на 33000 мोजака. За компензацију тога добиће један дио допуст након двогодишњета службовања. Парламентарци још хоће, да свих 33.000 мोजака добије допуст. Мјеродавни вој-

имао је јаку жељу да јој каже: — Ја ти ништа и не тражим, узми, молим те, патриот све што си ми дала.“

Не брићући се, да може бити виђена, компромитована, изгубљена, она је долазила к њему свако вече, увијек залубљеница и патријетја. Притржавала би к њему, падала у паруча, љубећи га одушевљено, лаудо, што њему бреше десетице. Говорио јој је: „Ах, буди паметна“. Одговарала му је: „Ах, волим те“, и срушила би се на колена, остајући тако дуго и посмаграла га је с обожаванјем. Пенод овог упрорног погледа, постао би раздражен и покушавајући да је подигне говорио је: „Хајде, дигни се, сједи да разговарамо“. Она је шапцувала: „Не, остани ме!“ и остајала је тако у заносу.

Он је говорио својем пријатељу Авривелу: — Знам ли да бих је гурало! Ја је више нећу; та нећу је више, то мора да престане и то одмах! — Па је онда додизао: — Свијетли ме, шта да чиним? Авривел би одговорио: „Раскини“. А Ренолди, саслушаји и размисливши: „Раскини, али ти говориш чудно. Мислиш ли ти да је лако раскинути са једном женом, која те мучи љубавном, тивки услужношћу, које је толико својом нежашношћу, чија је једини брота да ти се допадне и једино ала да ти што год не учини па жас!“

Једно јутро, промисе се глас, да пуб мијења свој партизон. Ренолди поче да игра од радости. Био је сипавен, сипавен од сипене, без сумње, сипавен!

ни фангтори жале за сада, да допусте добије само 11.000 макала. Оваквим збором профинансира, који дуго служио, дао би се поврати, да се провизори не претвори у сталну уредбу, него да се наравно једне или најдуже двије године уврде одбрањени закон о двогодишњом обавезном службоу.

Састанак ћесара с руским царем

Из Петрограда јавили су у Берлину, да је министар руске царске војске послао опуномоћеника у Хесену, да приреди што треба за поновни боравак цара и царице у Фридриху. Овој се путу приписује велика политичка важност, јер се очекује, да ће се на путу у Хесену, на земалшту аустријског састати руски цар с ћесаром Францом Јосифом.

Предсједништво босанског сабора

Предсједник босанског сабора Војислав Шола и потпредсједник Никола Мандић и Башагић били су на конференцији са заједничким министром финансија д-ром вант. Билинским у Бечу. Конференција је трајала два сата. Вијећало се о неуспјешности ради буџета и инвестиционог програма. Министар је изјавио, да ће највише проучити извјештаје господи и уз сваку цијену настојати, да доскопи залу на основу својег програма што га је развио кад је предузео портфељ министарства.

Босански Муслимани у Триполису

Цариградски лист „Индан“ пише, да је Х. Хали Бајровић, муслимански богаташ, који је у вријеме окупације Босне и Херцеговине био довањан за аустро-угарску војску, отпремио о свом трошку више стотина Бошњака као добровољаца за Триполис, да се у борби против Италијана прикључе турским и арачким војскама.

Српство

Споменици у Србији. До године навраћаше се сто година од херојске смрти славног српског јунака Хајдук Вељка. У Неготину је образован одбор, који већ чини припреме, да се тај дан свечано прослави, па ће се том приликом као споменик народноме хероју подићи у Неготину Народни Дом, пошто је споменик Хајдук Вељку већ раније подигнут на мјесту на коме га је развијала непријатељска граната. Узимајући на себе дужност, да спреми све што је потребно за ову свечаност, одбор је предузео на се и одужење дуга народне захвалности и првом вјеснику слободе у Србији капетан Кочи Петровићу. У томе погледу одлучио је, да се мјесто мученичке смрти капетан Коче у Текији обилежи видним спомеником, који ће се уз свечаности открити у јесен идуће године.

Фондови у Србији. Самостални фондови код Управе Фондова у Србији на дан 1. јануара ове године износили су: санитарски 9.326.614 20 динара; школски динара 2.870.816 20; удовички динара 3.853.330 60; учитељски дин. 4.007.303 20; свештенички динара 4.159.022 10; шумски 2.744.084 80 динара; за накнаду штете пострадалима од града 1.552.753 50 дин; за осигурање стоке 136.501 40 дин; и

У вече она дође к њему одушевљенија пошад. Она је већ знала ту повојет, и не скидајући шенир, ухвати га за обје руке, первозно их стезући, гледала га право у очи и дрктавим а одуцим гласом рече: «Га, цугујеш, знам. У почетку ми је била душа сломијена, затим сам знала шта треба да радим. Сад се више не колебах, ријешила сам. Даћу ти највећи доказ љубави, што ти једна жена може дати! Пратићу те. За тебе напустићу свога мужа, своју дјечцу, своју породицу. Бићу изгубљена, али сам срећна. То је пошљедна и најсвјетла жртва. Твоја сам за навјјек!»

Њега обли хладан зној и обузе га потмуо бијас немоћне љутине. За тим, кад се мало умири, тоном несебичним са милином у гласу, одби њену жртву, трудећи се да је стисне, да је уразуми, да јој објасни њену неумјесну памјеру. Слудала га је непомично, посмагарајући га својим великим црним очима, с презирњем. Кад он доврши, рече му: «Јеси ли и ти подлац, кукавица, јеси ли и ти од оних који заведу једну жену да је последи у првој људи напусти!»

Он преблјиде, али онег поче да јој објашњава да, и поред своје љубави, мора да учини тако, разложно јој све непомичне пошљеднице таквог њеног поступка: њен сломиен живот, презирање свијета. Она одговори: «Шта ме се то тиче, кад се ми волимо».

Тада, на један пут, он прасну: «Ех, па добро, ја нећу. Чујеш ли? нећу, и забрањујем ти!» За тим, понесен својом дугогтрајном мржњом, ис-

Фонд воде 1.066.604 90 дин. Разни фондови износи 24.034 927 05 дин.

Аероплан за српску војску Влада Краљевине Србије наручила је неколико аероплана за своју војску. Ове аероплане ради познати српски авијатичар Мершен из Загребца, који је већ предузео посао и до краја идућег мјесца биће готова три апарата.

Српски и бугарски новинари. О Духовима намјеравају бугарски новинари, да дођу у Биоград у посјету Српском Новинарском Удружењу, те ће том приликом држати заједничку конференцију о узајамним односима српске и бугарске штампе. Српски новинари ће својим колегама из Бугарске вратити ову посјету на јесен.

Нова режија у Србији. Милутин Чекић, који је био на страни ради студије режике позоришних комада, вратио се у Биоград, где сад режира комад Герхарда Хауптмана „Елза“, који ће се у Народном Позоришту давати идућег мјесца. Пошто режора још неколико комада, Чекић ће отићи у Париз ради продужења студија.

Карађорђевић споменик. У Србији намјеравају да подигну Карађорђевићу споменик. Израда споменика поверена је познатом вајару Паићу Вучетићу, који је тај споменик радио у Риму и пошто га је израдио, дошао је у Биоград, да га покаже. Споменик ће се излити у бронзи и биће готов до краја маја, а свечано откриће његово биће 30. новембра на Калемегдану.

Словенство

Штрајк ђака у Хрватској. Како се у идућој Хрватској и Славонији држе скупштине и протестује против насилја и тешких политичких прилика, то су и ђаци средњих школа готово у свима већим мјестима узели учешћа у тим демонстрацијама. Због тога је влада наредила строге мере противу ђака, што је довело до штрајка, који се међу ђацима све више шири. Прво су почели штрајк ђаци хрватске гимназије у Сисаку. Када је дошао школски надзорник, да поведе штрајку, ђаци су му послали депутацију, преко које су затражили да остави штрајку. Школски надзорник за то није хтио да чује и почео је штрајку, па шта су сви ђаци напустили школу и отпочели штрајк. Тако тако штрајкују и ђаци научне школе у Бакуру. И у Сени ђаци се спремају на штрајк. У загребачким средњим школама такође је штрајк ђака на прагу и они изјављују да ће штрајковати све до год се не обуставе штрајке противу ђака и док се не прекине се драконским мјерама, које се у пошљедње вријеме употребљавају према ђацима.

Избори за сабор. О изборима за сабор Хрватске и Славоније овако рачунају: Сабор се по закону мора састати на три мјесеца послје распушта. Избори се морају свршити десет дана прије састанка сабора, а расписати се четрнаест дана раније. Како је сабор распуштен 27. јануара, морао би се састати 27. априла. Према томе избори би морали бити расписани најдаље до 3. априла.

Американци о Југословенима. Поводом сиречавања усељавања из Европе

кази срце: «Ах, доста је већ дуго како ти мене волиш и против моје воље! још ми то треба да те поведем собом! Хвала свијету!»

Она не одговори ништа, али њено блиједо лице поможде и згрчи се од туге и бола. Онда се окрете и оде и без збогом.

Већ ноћ вјера Ноенсо попи отров. Осам дана страховаше за њен живот, али је сваносе.

У зарони се много говорило о томе. Жалили су је извињавајући њену погрешку јачином њене љубави. Постао је у очима свега јунакања. Оно, што се иначе осуђује, опрашта се жени која се убија. Према поручнику Ренолди бјеху строги, осуђиваху га, нарочито кад је одби да иде да је види.

Чуо је да је његов пријатељ говорио да ју је тукао, изневјерно, напустио и кад му још и примијети да не оставља јадну жену да умре, и да ту мора бити његове кривине, тада он увијећен, позива га на двобој. Тукоше се. Ренолди буде рањен и дуго вањеме чуваше постољу.

Она је то чула, вољела га је још, вјерујући да се тукао за њу, но не могући напуштити своје субу и не виде га до одласка пука.

Већ је три мјесеца био у Јилу, кад му једно јутро дође нека млада госпођа, — сестра његове бивше метресе.

Послије много патња и очајања, које није могао савладати, г-ђе Ноенсо била је на смрти. Желела је да га види, ма и један тренутак само прве по што склопи очи за увијек.

гувернер сјeverо-америчких држава Њу Џорџ Водру, Валсом, написао је књигу, у којој се неумудно и дрско оборно и на Словене, тражећи да се и Словенима забрани сваки улазак у Америку као год и Кинезима, јер су, већи, него још на нижем ступњу културе него Кинези. Против овог акта на Словене устао је америкашки лист „Њујорк Хералд“ и Словене узео у одбрану, тврдећи како су они најморалнији и најраднији људи у америкашким државама и само су им од користи. Тим поводом у Њујорку је била велика скупуштина, на којој је било 20.000 душа, те је на њој уложен протест противу Вилсонове књије.

Притисак на штампу у Хрватској. „Обзор“ јавља: „Досада се опозициона штампа прогонима зашљенама, одузимањем копијата и казним прогоном одговорних уредника. Но сад се, чини се, спрема још и један нови начин прогона штампе: онујивањем штампара. Управитељ једне овлашће штампарије, у којој се штампа један опозиционални лист, добио је позивницу, да дође пред судца истражитеља и да буде пресудан као окривљеник на приватну тужбу ради увреде поштења, коју да је починио тиме, што је у тискари, којој је он управитељем, штампан лист, који садржаје увреде за тог приватника. Уз управитеља тискаре тужен је наравно ради истог деликта и одговорни уредник дотичног листа. Посве је искључено, да се у овом ради о евентуалној забуди тужитеља, који би можда из незнања тужио уз одговорног уредника и штампара, јер је тужитељ доктор права и активни судец, који даваче сам имаде кад кад посла са тисковним деликтима, те му је поступак у њима добро познат. Него бит ће много вјероватније, да је он ову тужбу на штампара предао по упути, јер се са прогоном штампара као саучесника мисли на ове дјеловати да не штампају опозиционалних листова.“

Земљорадничке Задруге у нас

— Цеклинска задруга као углед —

Цеклин, 17. фебруара

Кто члан задруге желим, да проговорим неколико ријечи о овој нашој установи.

„Прва Цеклинска Земљорадничка Задруга“ основана је 1. новембра 1910 године у циљу, да својим задругарима пружи потребну материјалну и моралну корист. Сваки члан задруге сматра ову нашу установу као морално потребну, те се за њу бори и ради.

Као сваки почетак, тако је и наш на стварању задруге био прилично тежак, било је много које чега да се савлада, препоне су постојале, било је племеника, који нишесу у први мах схватили циљ задруге, али 47 свесних задругара, који основаше задругу, отпочеше свој озбиљан рад и плод њихова рада сад види и мало дјетце.

У току од 14 мјесеци т.ј. до закључно 31. децембра 1911. године задруга је постигла онај усјех:

Број задругара порастао је од 47 на 80. Дан 25. фебруару 1911. год. је епохалан дан наше задруге. Тога дана Њег. Величанство Краљ Господар благозвољно је наредити начелнику Одјељења Народне Привреде да Га упише у Прву

Вријеме је већ било стиснато љутину младог човјека, на врло погресен говором младе жене заплака. Одмак огнутова у Хаир.

Она је тежала као без свијести, слаба, изнемогла. Оставиле их саме, и он се нађе крај постеле оне, којој је и против своје воље убио. Јецјајући, љубио ју је страсно и мило и муцао: «Не, ти нећеш умријети, оздравићеш, и ми ћмо се вољети, много вољети!»

Она је напугала: «Је ли то истина? Ти ме волиш? И он у својој жалости закле се и обећава прихвати је, кад оздрави, да се више не ратају. И дубоко ожалостен љубио је слабе руке јадне жене, чије срце удараше бурно.

Сутра дан врати се у свој гарнизон.

Шест недеља дошпије, она оздрави и оде к њему још заљубљенија, али толико постарила, да ју је једва познао.

Престравањен он је прими. Живјели су заједно као и они које је закон сједињено. Пуковник, човјек правичан, дуг због тог незаконитог живота који даје рђав примјер официрима, казни Ренолду а он тада поднесе оставку.

Одоше да живе у једној вили, на обали Средземног Мора.

Прођоше 3 године. Ренолди се сави под јарам, равнодушан на сав свој упропаћени живот, навикнут на сталну нежност жене, која је сад имала сиједи косе. Свака нада, свако задовољство, свака радост, будућност, све му је било уништено.

Цеклинску Земљорадничку Задругу. Охрабрени таквим поступком нашег узвишеног Господара Цеклиншани одмах схватили, да је циљно и добро бити задругар, те похиташе да се упишу у задругу.

Наша задруга и ако скромно али темељно иде напријед, што се да видјети из шљедешег:

У току 1912. год. задруга је набавила из државних расадника 553 благородне воћке од најбољих врста и тиме положила темељ воћарству, те и уз пркос великој љетњој суши резултат примљених воћака био је повољан. Задруга је набавила око 500 кгр. плавог камена за кропљење доза и 8 пумпа најбоље врсте. Дозе су задругари у прошлој години уредно стрчали, те су добро ужитије и за ову годину обећавају добар род. Сем тога задруга је набавила и раздала својим задругарима неколико стотина кгр. сјемена од дегелтине. Задругари су дегелтину уредно усладили, те су дигали у добром стању и већ у првој години су по дванут кошение.

Задругари су улагали на сталну штедњу месечно по један пернер и на дан 31. децембра 1911. год. било је сталних улога са њиховим интересом П. 982 10. На обичну штедњу задругари су уложили „дјелове цеклинских риболова“ по 1 60 од главе као и још неке добровољне улоге на штедњу, те на дан 31. децембра било је обичне штедне главнице са интересом П. 544 31. Обавезница у благајни истог дана било је П. 1669 12. Задруга је расходоваала перн. 93 34 а узела је приреза од задругара П. 122 20. Расход се покрио приходом, а остатак приреза од П. 68 86 унесен је у суму обавезница датих под интерес, те је тако задруга добила резервни фонд од П. 142 72.

Закључни рачун начинио је управни одбор са секретаром благајником, те пошто га је овјерио својим потписима, поднио га је надзорном одбору, који је нашао да је тачан и исправан.

А сад да погледамо у будућност и извадимо из овогодишњег рада једну корисну поуку, која ће бити потребна како староме тако и младоме.

Кад би задруга сваке године радила и урадила колико је прошле 1911. године, за 10 година т.ј. до 31. децембра 1921. године имала би 5530 благородних воћака, чији приход не рачунајући младнице од пошљедње 3 године, већ само од првих 7 година 387 комада просјечно од комада вриједност плода по 4 пернера, изнио би само те године пернера 15474. Обавезница у благајни имали би исте године најмању цифру од перн. 25 697.

Остварење задругног покрета јесте једна од најкориснијих замисли човјекских и само у задругарству може сељак доћи до могућности да одржи себе и своју породицу на висину, да својој дјечи даде потребно васпитање, да укућанима омогући миран живот, да им даде вољу за рад, да их научи штедјети, да им покаже како се у слози и љубави напредује и како енергичан и смисљен рад, води брзом напретку. *Скромност, рад и поштење* јесу три највеће одлике доброг човјека и држављанина. Али рад, оно што држи земље и градове, рад који ствара срећу и благостање, рад у коме човјек налази забаву и задовољства, особито слојан рад какав приповиједа земљорадничка задруга јесте оно што чини

Једног дана прили једну посетницу на којој је стајало: Јозеф Ноенсо, трговац с оружјем, Хаир.

Муж, муж, који онда није ништа протестовао, разумијевајући да се не може борити против овог унорегва женица. Шта је хтио он? Чекао је у башти, јер је одбио да уђе у вилу. Ренолди сиђе, поздравља га утишно, а човјек му отпоздрави, али одби да сједи на клупу у адеји, већ поче да говори:

— Господине, нијесам дошло да вас преваравам: ја добро знам како су ствари текле. Ја сам подносио... ми смо подносили, једну врету але судбине. Ја вас не бих никад узнемирио да се ствари нијесу промијениле. Ја имам дјеце кћери, господине: једну од њих, старију, воли један млад човјек, и она њега воли, али породица тог младца, противи се женици због подокаја матери доје кћери. Ја се не људим, нити мрам, али ја обожавам своје кћери, господине. Долазим да узмем натраг моју... моју жену... надам се да ће сад пријести да се врати к мени... својој кући. Што се мене тиче чинићу све, да за... за љубав својих кћери све заборавам!»

Ренолди осјети страхан удар у срцу и обузе га пожама радост, радост осуђенога кад добије милост. Он је мрмљао: «Али да... извјешто господине, ја сам... вјерујем... без сумње... право је!»

(Свршиће се)

човјеку да је срећан и да му годи живети. Такав сложен рад може се постићи само у земљорадничкој задрузи, зато, браћо задругари, радимо живо и одлучно, сметимо се будућности. Ако не радисмо, наши потомци проклињаће нас а ако радисмо, они ће нас благосиљати. Уписујмо се у земљорадничку задругу сви земљорадници и не допустимо да нас вријеме прегизи. Ми потомци наших јуначких предака треба да у двадесетом вјеку докажемо да можемо бити културни исто тако као што су и они били хероји. Сметимо се оне „помози се сам, помоћу те и ја“ и „у слози и раду је спас“.

Још једном велим, уписујмо се у земљорадничке задруге да би били достојни потомци наших предака а захвални претци будућих наредба.

Један задругар

Кратке вијести

Енглеске суфражетке. У Лондону је неколико хиљада жена, које траже опште право гласа, приредило демонстрације, када су почели да разбијају прозоре и излоге и на многе људе биесно да на србу. Како су том приликом мигре и пучале, то су 60 њих ухањене.

Одбијен предлог. Француски парламент одбио је предлог, да председник републике има право сам да склопа уговоре са страним државама.

Демонстрација противу посланика. У Риму је била велика демонстрација пред станом посланика Гатаниа, који је у комори гласа противу краљевског декрета о анексији Триполиса. Демонстранти су захтевали од њега да преда посланички мандат.

Конгрес жена у Берлину. Прије неки дан био је у Берлину конгрес жена, које раде на својој еманципацији.

Избори за турску комору. Аутентично се јавља, да ће бити избори за турску комору другом половином мјесеца марта.

Пут њемачког цара. „Fremdenblatt“ јавља, да ће доћи њемачки цар Вилхелм 10. марта рано у Беч, остаће преко дана у Шенбургу, где ће бити у подне породични дине, а у вече дворски објед. Исте вечери отпутоваће цар Вилхелм у Млетке. Цара ће Вилхелма пратити по свој прилици његова кћи Викторија Лујза, принц Аугуст Вилхелм и сирута.

Критско питање. Турски листови саопштају, да је порта обавијештена о том, да су силе заштитнице одустале од поновне окупације Крита, да се тиме не изазове над грчког министра председника Венециоса и не изазову буне у Грчкој.

„Pesti Naplo“ купио демократи. Мађарски лист „Pesti Naplo“, који је доседе заступао начела Јустове странке, купио је консорциј, коме је на челу познати демократ Васони за 1 милион круна.

Белгија и Француска. Подслужбено се јавља, да ће се белгиски краљ на свом повратку са Ривилере задржати у Паризу, те се тамо по свој прилици састати са председником републике Фалијером. Приликом тога састанка расправити се ваљда разна колонијална питања.

Домаћи послови

Скупоћа станова

Као и код нас и у Француској је у пошљедње вријеме велика оскудица у становима, те су станови знатно поскупили. Тако је тако нарочито да су мали станови поскупили са петдесет процента, средњи са осам, а велики само са пет. Како је то питање од великог значаја по социјалне и хигијенске прилике, то је француској комори поднесен законски предлог, да се учини све, да се дође по јевљивих станова. Да би се указала претност тога, истакнуто је да се постојећа дана у дан све више препуних станова, а с тим у везу да расте и морбидитет.

Према томе предлогу, да би се ова тешка криза побјегла, даје се право општењима да по-

чано помажу подизање јевљивих станова, онако исто као што је то с успјехом још раније учињено у Италији и Чехачкој.

Тај предлог је оглашен као хитан и биће ускоро прихваћен.

Како ово социјално зло и код нас хвата коријена, а нарочито у пријестоници, то би крајње вријеме било да се и код нас у томе погледу ма шта учини како би се оскудица станова бар ублажила, ако не и отклонила.

Дневник

Допутовали. Њихова Краљ. Височанства Књаз Нашљедник и Књазгиња Нашљедница данас послјије подне допутовали су из иностранства на Цетиње.

Путовање бугарског краљевина. Из Софије јављају, да ће ускоро бугарски краљевини Борис са својим братом принцом Тирилом поћи на пут Јадранским Морем. Том приликом обићиће Атину и Цетиње, а одатле ће у Беч, Берлин, Букурешт и Биоград, да се захвали лично свима дворovima, који на свечано његово проглашење пунољества изаслаше своје изасланике.

Одликован. Њ. Вел. Краљ Господар благоизволео је одликовати Омер бега Бајровића, велепосједника из Плеваља, Даниловим крстом III степена. Прије неколико дана два изасланика из Жабљака однијели су високо одликовање у Плевље и предали мутесарифу, а овај Омер бегу уз срдачно честитање. Послије тога мутесариф је телеграфски затражио одобрење за то одличје, које је Омер бег одмах и добио. Изасланици су остали три дана као гости Омер бегови и понијели су најљепше успомене из Плеваља. — Најсрдачније честитамо Омер бегу Бајровићу ово високо одликовање.

Оболио. Г. војвода И. Пламенац, министар војни у пензији, од неколико дана оболио је од инфлуенце, ушљед чега по лекарском савјету већ смије напуштати собу.

Поред свега терета својих година живота, болесник је ипак издржао ток болести ван постеле. За вријеме болести посјетила су нашега љубљенога и свуда поштованог војводу многобројна угледна лица из свијех кругова пријестонице.

Његово Величанство Краљ, жељећи дати доказа о својој сталној благонаклоности према г. војводи, лично је посјетио у два маха болесника у његовом дому.

Од јуче је болест г. војводе окренула на боље на радост свијех многобројних његових поштовалаца.

Освећење болнице. Сјутра у десет сати прије подне у присуству Двора на свечан начин ће се извршити освећење нове болнице на Цетињу.

Побјегли осуђеници. Ноћу између понедељка и уторка побјегли су из подгоричке тамнице десеторица осуђеника по дјелу злочина веленздаје. Како су били смјештени на доњем боју, успјели су да неопажено испод тамничкога зида начине прокол, кроз који су умакли и заштићени мракком ноћи дохватили се оближње турске границе, преко које су побјегли у Тузе.

Г. М. Дожић, министар правде, јуче је одмах отпутовао у Подгорицу да на лицу мјеста поведе енергичну истрагу.

Прошле ноћи побјегла су још двојица од поменутих осуђеника из овдашње државне болнице, гдје су били на лијечењу, али су исти били ухваћени близу Обзовице и повраћени натраг.

Честитке. Поводом прославе јубилеја руке пјевачице Долине свјетскога гласа, Цетињска Читаоница и пјевачко друштво Његош упутили су прославном одбору у Петрограду топле честитке, којима величају заслуге славне руске умјетнице.

Рукоположен. Прије два дана је на свечан начин у Риму рукоположен за бискупа барског г. др. Нико Добрећић. Рукоположење је извршио кардинал Мери дела Вала уз асистенцију многобројнијех свештеника у присуству отправника послова Краљевине Србије, нашег генералног консула и великог броја чиновника.

Аустриске публикације. Службени аустриски лист публиковао је трговински и пловидбени уговор између Црне Горе и Аустро Угарске од 24. јануара прошле године, који је ратификован 21. фебруара о. г. У исто вријеме донио је и наређења министра привреде, министра финансије и министра трговине, која се односе на трговину стоке и сувог меса из Црне Горе у Боку.

Били на Цетињу. Овијех дана бавио се на Цетињу г. др. Ђуро Џамоња, посланик у босанско-херцеговачком сабору, интересујући се за нашу привреду. Исто тако бавио се на Цетињу и г. Михаило Марковић, управитељ хрватског покрајинског позоришта, које сада гостује у Котору.

Вјерење. Наш пријатељ г. поручник Владимир С. Зимоњић, ординане официр Његовог Величанства Краља, вјерно се са г-ђицом Станком М. Пламенцац. Наше срдачно честитање!

Наредба о чистоћи. Управа цетињске општине, позвана законом да се стара о чистоћи у мјесту и околини, као и о одржавању народног здравља, у циљу сузбијања различитих болести издала је ову наредбу:

1.) Сви хотелијери, гостионичари, хљебари, кавезије и власници осталих радња, дужни су имати у својим радњама довољан број пљуваонница са водом, а каване за свакијем столом по једну. Ове пљуваоннице морају се сваког дана испирањивати, опрати и опет на своје мјесто са чистом водом оставити.

Никоме није дозвољено да пљује на под, ван пљуваонница.

2.) У каванама се подови морају прати недјељно двапут, а у осталијем радњама једанпут.

3.) Банкови са којих се продаје и столови морају се сасвим чисто држати и чешће обојити, а за ошкрљене чаше и овог пута се строго наређује, да се никако не смију употребљавати.

4.) Сав прибор за мијешење и печење хљеба мора се у највећој чистоћи одржавати.

О испуњавању ове наредбе водите се редовно пажња, те ће нарочита лица у одређене дане обилазити те радње, да се увјере, да ли се поступило према горњој наредби, и ко противно њој буде учинио казниће се: први пут до 100 перпера, други пут до 200, а трећи пут ће му се радња затворити (§ 375. Кривичног законика).

Ова наредба важи од сјутра.

Кинематограф. У петак 2. марта између осталог одабраног програма приказиваће се и „Жртва невјерства“, драма у два чина. Дужина слике 700 метара.

Вријеме. Промјенљиво вријеме још траје. Док је у суботу лила киша као из кабла, у недјељу се изведрило и било лијепо, пријатно вријеме. У понедељак је лила бујна киша и у уторак се изведрило, док је данас освануо кишевит дан.

Књижевност

Лијепа оцјена. У најбољем српском литералном и научном часопису „Делу“, а у другој свесци од ове године изашла је оцјена о најновијем pjesничком делу г. М. Павићевићу, која гласи:

„У овој малој збирци песама, посвећеној врло дивним стиховима сенима прегорских витезова, падају се осам песама епско-лирске карактера, у којима су оневане осам карактеристичних личности из прегорског ранијег живота. Патриотски дух веје кроз све песме и тиме привлачи пажњу и широк кругова, ма да су личности више мање локалног значаја. Г. Павићевић је и добар ферсификатор, лак и пријатан за читање, што његовом поезијом дару да се још већи значај.“

Ми се радујемо што се и са ове стране — са овога надлежног мјеста — чула права истина о вредности и песничком таленту г. Павићевићу. Стога препоручујемо г. Павићевићу, да се не осврће на мржњу, пакост и завидљивост појединих литерарних жутоклунаца, који унапријед, из политичких рачуна, све потцењују, што на себе носи културно обиджење из Црне Горе.

Биљежник

— На међународном турниру шахиста у Опатији добио је прву награду од 1000 круна Минхенац Шилман са 15 пуктова, другу награду од 600 круна добио је Пражанин Дурац са 13 $\frac{1}{2}$ пуктова, а трећу награду од 400 круна Берлинца Кош и Бечлија Пети са 11 $\frac{1}{2}$ пуктова.

— Године 1903. је цар Никола прогласио за свеца монаха Серафима, који је умро још 1833.

Пл. број 4. 6—50

Продајем разно покућство све што је потребно за спаваћу собу

Р. 16 Бр. 9. 13 Цварић, Доње Поље кућа Тома Милова

СРЕДИШЊИЦА
ТРЕСТ

„БАЛКАН“

ПОДРУЖИЦА
ЉУБЉАНА

отпремно и комисионо дионичко друштво. Уплаћена главница К 500.000

Прима пошиљке за отпрему из свију страна и на све стране свијета уз најповољније увјете. Велика суха стоваришта у слободној луци и у граду.

У исто вријеме купује, продаје и прима у комисију сваку врсту робе по налогу и за рачун својих муштерија те даје на исту робу предујоме, и отпрема ову из Треста у означена мјеста.

АДРЕСА Balkan—Trieste Riva Grumula 14.

Број 3 315

Штампа Кр. Ц. Државне Штампарије.

Власник и одговорни уредник Радомир Кривокапић Орлински.